

การรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระเบียบ สวนพันธุ์*

มาตี ลิมสกุล**

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มาจากระบบการบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง และด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 162 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีการของ Scheffé's ผลการศึกษา มีดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนมาก ร้อยละ 58 เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.8 ซึ่งเมื่อแยกตามสายงาน เป็นสายสนับสนุนวิชาการร้อยละ 64.8 สายวิชาการร้อยละ 35.2 มีระยะเวลาทำงานมากกว่า 21 ปี ขึ้นไป โดยกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ (1) การบริหารความเสี่ยงด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่ามีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 (2) ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง พบว่ามีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 (3) ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่ามีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (4) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่ามีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 (5) ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่ามีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 ภาพรวมการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.5 ส่วนระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อด้านต่าง ๆ มีดังนี้ (1) ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่ามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 (2) ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง พบว่ามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.32 (3) ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่ามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 (4) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 (5) ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างด้านการรับรู้การบริหารความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน พบว่าลักษณะงานที่ปฏิบัติมีการรับรู้การบริหารความเสี่ยงแตกต่างกัน โดยเฉพาะผู้บริหารและสายวิชาการมีการรับรู้ความเสี่ยงที่แตกต่างจากสายสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงพบว่าสถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติมีความคิดเห็นต่อการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาได้แก่ 1) ผู้บริหารควรเป็นต้นแบบในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง สร้างแรงจูงใจและสร้างความตระหนักแก่บุคลากรให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยง 2) ผู้บริหารควรชี้แจงให้บุคลากรทราบถึงนโยบายการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานด้านความเสี่ยงไปในทิศทางเดียวกัน 3) ขอความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของหน่วยงานในการร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยง 4) ควรมีการประชุมบุคลากรภายในหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง และ 5) เปิดรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการพัฒนางานด้านการบริหารความเสี่ยง

คำสำคัญ: การรับรู้, บุคลากร, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, การบริหารความเสี่ยง

* นักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558)

สาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

The perception in Risk Management of Personnel In the Faculty of Science and Technology at Thammasat University

Rabeab Suanphan

Madee Limsakul

Abstract

The objectives in this research “The perception in risk management of personnel in the faculty of science and technology at Thammasat university” were to study the perception and opinion level in risk management including risk management policy, risk identification and analysis, risk assessment, risk management, and risk audit and control of personnel in the faculty of Science and Technology at Thammasat University. The data were collected by questionnaires from 162 personnel in the faculty of Science and Technology at Thammasat University. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and one-way analysis of variance whereas pair comparison was analyzed by Scheffé’s method. The results are as follows.

Most of the sample groups, about 53%, were female, between 41-50 years old of age. More than 64.8% are administrative staffs whose working experience more than 21 years. The results showed that the sample groups’ perceptions in risk management of all aspects were at low level with an average of 2.50. Meanwhile, their opinions in risk management were at moderate level for all aspects with an average of 3.35. In addition, when considering the differences between the sample variables, it was found that different job description had affected the perception in risk management of all aspects. Moreover, executives and lecturer had significant different perception in risk management from administrative did. The sample groups’ opinions in risk management has affected by their working status, job position, and job description with the significant statistical level of 0.05.

The recommendation is as follows: (1) the executives should engage in risk management operations to stimulate and establish motivation and awareness of the importance of risk management. (2) Executives should clarify the risk management policy so that risk management activities could be cooperated and carried out in the same direction for all sectors. (3) It should set up a regular meeting for all personnel to monitor risk management operations and to provide feedback for exchanged information. And (4) the risk management operation could be improved.

Keywords: Perception, Personnel, Faculty of Science and Technology, Risk management

บทนำ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ซึ่งผู้บริหารของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและผู้แทนจากภาควิชาเป็นกรรมการร่วมกันประชุมเพื่อวิเคราะห์ ระบุความเสี่ยง คัดเลือกความเสี่ยงที่มีผลกระทบ โดยใช้การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้การดำเนินงานของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บรรลุตามแผนกลยุทธ์ทั้งของคณะฯและมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังได้นำผลการประเมินการดำเนินงาน ผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในระดับคณะฯ ผลการติดตามการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงของปีที่ผ่านมา ข้อมูลการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ สถานการณ์หรือเหตุการณ์ภายนอกที่มีผลกระทบต่อคณะ มาเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงตามแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ตามประเด็นยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย (1) ความเสี่ยงภายใน หมายถึง ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร ได้แก่ ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ของคณะฯ ความเสี่ยงด้านทรัพยากร (การเงินงบประมาณ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อาคารสถานที่) ความเสี่ยงด้านนโยบาย กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน ความเสี่ยงด้านบุคลากร เป็นต้น และ (2) ความเสี่ยงภายนอก หมายถึง ความเสี่ยงจากเหตุการณ์ภายนอกที่ควบคุมไม่ได้โดยองค์กร ได้แก่

เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สงคราม การก่อการร้าย เป็นต้น (คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559)

ปัจจุบันคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีการบริหารงานบุคคลประกอบด้วย (1) บุคลากรสายวิชาการ และ (2) บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ โดยบุคลากรทั้ง 2 สายงานนี้ จะมีบทบาทและหน้าที่แตกต่างกันตามตำแหน่งและภาระงาน คือ บุคลากรสายวิชาการ จะมีภาระงานประกอบด้วย งานสอน งานวิจัย งานบริการวิชาการ งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานพัฒนานักศึกษา รวมตลอดถึงภาระงานอื่นๆ ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จะมีภาระงานเกี่ยวกับการสนับสนุนงานสอน งานวิจัย งานบริการทางวิชาการ งานบริการสังคม งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และงานพัฒนานักศึกษา ตลอดจนงานบริหารงานทั่วไปและงานธุรการ (สภาพนักงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558; กองทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559)

จากข้อมูลภาระงานของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ข้างต้น พบว่าแผนบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปีงบประมาณ 2559 ที่ผ่านมา ยังไม่สามารถตอบโจทย์ และไม่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาทางด้านการบริหาร ความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแผนบริหารความเสี่ยงฯ

ฉบับดังกล่าว มีความมุ่งเน้นเนื้อหาใน 3 กลยุทธ์หลัก คือ (คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2559)

กลยุทธ์ที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดไว้ คือ “ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ มีความสามารถ และจิตสำนึกในการประกอบอาชีพและต่อ ยอดต่อองค์ความรู้ได้” โดยประเด็นนี้ จะมีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ 7 ประการ คือ (1) ผลงานวิจัยนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้รับการตีพิมพ์ ระดับนานาชาติมีปริมาณน้อย (2) หลักสูตรยังไม่เป็นสากล (3) บางหลักสูตรไม่ได้บังคับให้นักศึกษาฝึกงานเป็นการฝึกตามสมัครใจ ทำให้ขาดทักษะในการปฏิบัติงานจริง (4) การเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ (5) การสอนที่มุ่งเน้นเนื้อหาสาระมากกว่าการสอนกระบวนการแสวงหาความรู้และการคิดวิเคราะห์ (6) นักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย (7) อาจารย์ต่างชาติที่มาสอนในมหาวิทยาลัยมีจำนวนน้อย

กลยุทธ์ที่ 2 ด้านวิจัยที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดไว้ คือ “หน่วยงานและชุมชนได้รับความรู้จากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์” โดยประเด็นนี้ จะมีปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญ 6 ประการ คือ (1) นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการผลิตผลงานวิจัยแต่มีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่าเป้าหมาย (2) การกระจุกตัวของอาจารย์ที่มีบทความตีพิมพ์ระดับชาติและระดับนานาชาติและสิทธิบัตร (3) ผลงานที่สร้างองค์ความรู้เผยแพร่ในฐานข้อมูลสากลที่เป็นที่ยอมรับมีจำนวนน้อย (4) ภาระงานสอนมากทำให้อาจารย์บางส่วนไม่ได้ทำ

วิจัย หรือทำวิจัยได้ล่าช้า (5) ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ได้จริงเป็นรูปธรรมยังมีน้อย (6) งบประมาณจัดซื้อและบำรุงรักษาเครื่องมือมีน้อย

กลยุทธ์ที่ 3 ด้านบริหารองค์กรโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นการสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและกำกับการทำงานด้วยวงจรคุณภาพซึ่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนดไว้ แบ่งออกเป็น 5 ส่วนใหญ่ๆ คือ กลยุทธ์ที่ 3.1 ด้านบริหารจัดการภายใน/ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่ามีปัจจัยเสี่ยง 2 ประการ คือ (1) ระบบข้อมูลสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารและการปฏิบัติกรยังไม่มีมีการบูรณาการให้พร้อมใช้งานอย่างทันทั่วถึง (2) การจัดการและการกำกับดูแลเพื่อให้มีสารสนเทศสำหรับการปฏิบัติงาน การบริหารและการจัดการตัดสินใจเชิงนโยบายยังไม่สมบูรณ์และทันเวลา กลยุทธ์ที่ 3.2 ด้านบุคลากร พบว่า มีปัจจัยเสี่ยง คือ (1) การเตรียมความพร้อมบุคลากรเกี่ยวกับวิธีบริหาร กฎระเบียบเมื่อมหาวิทยาลัยออกนอกระบบ (2) แผนพัฒนาบุคลากรของคณะไม่ชัดเจนและยังไม่นำมาปฏิบัติใช้อย่างจริงจัง (3) ระบบการประเมินอาจารย์ยังไม่สมบูรณ์ (4) ไม่มีระบบประเมินเจ้าหน้าที่ตามภาระหน้าที่ตามการแบ่งโครงสร้างของคณะ กลยุทธ์ที่ 3.3 ด้านแผนการเงินระยะยาว พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญ คือ (1) รายจ่ายหมวดเงินเดือน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการที่มหาวิทยาลัยออกนอกระบบ (2) ไม่มีระบบน้ำ-ไฟ สำรอง กลยุทธ์ที่ 3.4 ด้านความเสี่ยงด้านธรรมาภิบาล โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กำหนดปัจจัยเสี่ยง คือ ระบบกลไกการกำกับดูแลและติดตามผลเพื่อป้องกันความเสียหายด้านการเงิน

ไม่เพียงพอ และกลยุทธ์ที่ 3.5 ด้านภัยก่อการร้าย/อาชญากรรม โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดปัจจัยเสี่ยง คือ กระบวนการป้องกันเหตุร้ายและอาชญากรรมไม่เพียงพอ

จากกลยุทธ์ดังกล่าวข้างต้นที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำให้สะท้อนปัญหาสำคัญที่ทำให้คณะไม่สามารถบรรลุแผนความเสี่ยงได้ คือ (1) ปัญหาทางด้านบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ และไม่ทราบถึงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดขึ้นข้างต้น จึงไม่สามารถปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ตรงตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้ (2) ปัญหาทางด้านการกำหนดกลยุทธ์ที่ไม่ตอบสนองต่อกลุ่มบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในแต่ละแผนก/งาน โดยแผนกลยุทธ์บริหารความเสี่ยงต่างๆ ไม่ได้กำหนดถึงขอบเขต หรือขอบข่ายงานของกลุ่มบุคลากรอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่สามารถนำไปสู่การสร้างแผนการปฏิบัติ และแผนการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการรับรู้การบริหารความเสี่ยงและการขาดความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายกับการรับรู้การบริหารความเสี่ยงขององค์กรทั้งสิ้น

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาในฐานะบุคลากรของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูล

สำหรับการสร้างแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีความเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2.2 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้ศึกษามีขั้นตอนในการศึกษา ประกอบไปด้วย (1) การศึกษาจากเอกสาร (Document Study) โดยศึกษาจากเอกสาร หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและข้อมูลอ้างอิงพื้นฐาน (2) การศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2560 จำนวนรวมทั้งหมด 162 คน โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ประเภทของบุคลากร ตำแหน่ง และระยะเวลาที่ทำงาน โดยเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบ (Check List) และมีลักษณะคำถามปลายเปิด

(Open Ended Questionnaire) รวมถึงการรับรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของ บุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านการ กำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง ด้านการ ค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้าน การประเมินความเสี่ยง ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง ซึ่ง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมี หลักเกณฑ์การกำหนดการอ่านค่าคะแนน (Best and Kahn, 1993) แบ่งเป็น เกณฑ์การแบ่งระดับ การรับรู้การบริหารความเสี่ยง (น้อยที่สุด = 1.00-1.80, น้อย = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, มาก = 3.41-4.20, มากที่สุด = 4.21-5.00) และ เกณฑ์การแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารความเสี่ยง (น้อยที่สุด = 1.00-1.80, น้อย = 1.81-2.60, ปานกลาง = 2.61-3.40, มาก = 3.41-4.20, มากที่สุด = 4.21-5.00) การวิจัยนี้เป็นการ ศึกษาเชิงปริมาณซึ่งเมื่อผู้ศึกษารวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว ผู้ศึกษาจะนำมา ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทาง สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การ วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้การ ทดสอบหาความแตกต่างด้วยค่าสถิติ t-test และ F-test ซึ่งหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการเปรียบเทียบความ แตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffé's) แล้วจึง

นำผลการศึกษามาเสนอโดยใช้การบรรยายประกอบ ตารางอธิบายข้อมูลในการศึกษา

4. ผลของการวิจัย

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 58.0 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 42.0 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.8 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 32.1 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีเพียงร้อยละ 9.9 เท่านั้นที่มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 65.4 เป็นบุคลากรกลุ่ม พนักงานมหาวิทยาลัย รองลงมาร้อยละ 24.1 เป็น บุคลากรพนักงานเงินรายได้ และมีเพียงร้อยละ 4.9 เท่านั้นที่เป็นข้าราชการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 64.8 เป็นบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และ ร้อยละ 35.2 เป็นบุคลากรสายวิชาการ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.7 เป็นลักษณะงานที่ปฏิบัติในสาย อาจารย์ รองลงมาร้อยละ 24.7 เป็นลักษณะงานที่ ปฏิบัติด้านบริหารและการคลัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 34.6 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานมาเป็น ระยะเวลามากกว่า 21 ปีขึ้นไป รองลงมาร้อยละ 18.5 เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลา น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี และมีเพียงร้อยละ 14.2 เท่านั้น ที่เป็นบุคลากรปฏิบัติงานมาเป็นระยะเวลา 16-20 ปี

4.2 การรับรู้การบริหารความเสี่ยงของ บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยกำหนดประเด็นในการวัดระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านบริหารจัดการความเสี่ยง และด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง

จากการศึกษาด้านการรับรู้ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 มีการรับรู้การกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในระดับรับรู้ปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นการรับรู้นโยบายการบริหารความเสี่ยง เป็นนโยบายที่กำหนดมาอย่างครอบคลุมในทุกด้าน เช่น ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทรัพยากร ในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 และการรับรู้นโยบายการบริหารความเสี่ยงสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริงในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54

จากการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการ

รับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 การรับรู้ว่าการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะทำการค้นหาความเสี่ยงต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อคณะอย่างถูกต้องในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59 และเมื่อมีการจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงในปัจจุบันเสร็จแล้วก็จะมีคณะกรรมการที่คอยตรวจสอบเพื่อค้นหาความเสี่ยงที่มีอยู่ในแผนที่สร้างขึ้นตลอดเวลาในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 และรับรู้ว่าคุณค่า มีการเก็บรวบรวมข้อมูลความเสี่ยงหรือภัยคุกคามใหม่ที่เกิดขึ้นตลอด เพื่อนำมาปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงต่อไปในอนาคตในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 การรับรู้ว่าคุณค่า มีการเชิญผู้ที่มีความรู้ในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเสี่ยงต่างๆ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 การรับรู้ว่าคุณค่า มีการจัดทำแผนงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและตรวจสอบได้คิด ในระดับน้อย เป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 รับรู้ว่าคุณค่า มีการระดมการประชุมเพื่อสรุปผล และวิเคราะห์ผลว่าความเสี่ยงใดเป็นภัยคุกคามเก่า-ใหม่ เพื่อหาแนวทางในการบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51

จากการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการประเมินความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 การรับรู้ว่าคุณค่ามีแผนการพัฒนาเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงที่ชัดเจนในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 การรับรู้ว่าคุณค่ามีการจัดอันดับความเสี่ยงจากความเสี่ยงที่เป็น

ภัยคุกคามมากที่สุดลงมาในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 มีการรับรู้ว่า คณะฯ มีการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงตามผลการประเมินความเสี่ยง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51

จากการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยงของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาพบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการพัฒนาวิธีการวางแผนการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการพัฒนาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่างๆ ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.38 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการกำหนดเกณฑ์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่างๆ ที่มีอยู่ในคณะฯ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการกำหนดเกณฑ์ที่เป็นรูปแบบอยู่ในแผนกลยุทธ์และแผนการบริหารความเสี่ยง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการพัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงที่สามารถวัดได้จริง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีกระบวนการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงที่เป็นภัยคุกคามอันดับต้นๆ ก่อนเพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานของคุณค่าฯ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการพัฒนาการจัดแบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบในหน่วยต่างๆ เพื่อรับผิดชอบงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงให้

มีประสิทธิภาพ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50

จากการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ มีการพัฒนาระบบการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงให้เป็นไปตามแผนการบริหารความเสี่ยง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ นำบุคคลที่มีความรู้มาเป็นคนทำงานในการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45 การรับรู้ว่าคุณค่าฯ นำเสนอวิธีการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงให้กับบุคลากรทุกระดับในคณะฯ ได้รับทราบ ในระดับน้อย คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.42

เมื่อสรุปภาพรวมการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ตารางที่ 1) พบว่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 เมื่อพิจารณาในรายละเอียดการรับรู้ของบุคลากรต่อการดำเนินงานด้านกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่าอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 การรับรู้ด้านการประเมินความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 การรับรู้ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 การรับรู้ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.48 และการรับรู้ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.45

ตารางที่ 1 สรุปภาพรวมการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การรับรู้การบริหารความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง	2.60	1.029	น้อย
ด้านการประเมินความเสี่ยง	2.52	1.033	น้อย
ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง	2.49	0.983	น้อย
ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง	2.48	0.986	น้อย
ด้านบริหารจัดการความเสี่ยง	2.45	1.029	น้อย
ภาพรวม	2.50	1.012	น้อย

4.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งนี้ ผู้ศึกษาได้จำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงไว้ 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง โดยให้กลุ่มตัวอย่างพิจารณาตอบแบบสอบถามเป็นรายข้อ

เมื่อพิจารณาด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 การกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงในคณะฯ ควรมีการจัดทำที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยงสามารถนำไปสู่การจัดทำแผนกลยุทธ์ของคณะฯ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 นโยบายการบริหารความเสี่ยง ด้านการจัดการ

เรียนการสอนและการวิจัย สามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ด้านนโยบายการบริหารความเสี่ยง ด้านบริหารองค์กร สามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติโดยใช้หลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07

เมื่อพิจารณาด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 การเก็บรวบรวมข้อมูลความเสี่ยงหรือภัยคุกคามใหม่ที่เกิดขึ้นได้ตลอด เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงของคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 การเชิญผู้ที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเสี่ยงของคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.26 การวิเคราะห์ความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ควรมีกระบวนการประชุมเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37

เมื่อพิจารณาการด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ด้าน

การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.36 ด้านการประเมินความเสี่ยงก่อนการจัดอันดับความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 ด้านการจัดอันดับความเสี่ยงที่เป็นลำดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นภัยคุกคามอันดับต้นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ด้านการมีแผนกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 ด้านกระบวนการในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงของคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ด้านการกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงต่างๆ ที่มีอยู่ในคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 ด้านการสื่อสารแผนความเสี่ยงแก่บุคลากรในคณะฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 ด้านการจัดแบ่งหน้าที่ และความรับผิดชอบในหน่วยต่างๆ เพื่อรับผิดชอบงานตามแผนการบริหารความเสี่ยงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่าภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ

3.49 ด้านการควบคุมความเสี่ยงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ให้เป็นไปตามแผนการบริหารความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ด้านการบูรณาการความร่วมมือจากทุกคณะที่อยู่ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เพื่อตรวจสอบและควบคุมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ด้านการตรวจสอบการทำงานในการบริหารความเสี่ยงของคณะทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 ด้านการตรวจสอบการทำงานในการบริหารความเสี่ยงของผู้ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ตามลำดับ

เมื่อสรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ตารางที่ 2) พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่าระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง เท่ากับ 3.49 ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง เท่ากับ 3.47 ด้านการประเมินความเสี่ยง เท่ากับ 3.37 ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง เท่ากับ 3.32 และด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง เท่ากับ 3.11

ตารางที่ 2 สรุปภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรภายในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ความคิดเห็นการบริหารความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง	3.49	1.214	ปานกลาง
ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง	3.47	1.229	ปานกลาง
ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.37	1.238	ปานกลาง
ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง	3.32	1.197	ปานกลาง
การกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง	3.11	1.148	ปานกลาง
ภาพรวม	3.35	1.205	ปานกลาง

4.4 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่า เพศ อายุ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง พบว่า เพศ อายุ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อ

การค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า เพศ อายุ สถานะ ตำแหน่งงาน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการประเมินความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน

ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่า เพศ อายุ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนสถานะ และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่า เพศ อายุ สถานะ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่ม

ตัวอย่างที่ต่างกันมีการรับรู้ต่อการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงแตกต่างกัน

เมื่อสรุปภาพรวม พบว่าลักษณะงานที่ปฏิบัติที่แตกต่างกันทำให้การรับรู้แตกต่างกัน 4 ด้าน มีเพียงด้านการประเมินความเสี่ยงเพียงด้านเดียวที่ไม่แตกต่างกัน

4.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่า เพศและระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ สถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยง พบว่า อายุ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ สถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการค้นหาความเสี่ยงและการวิเคราะห์ความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่า อายุ และระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินความเสี่ยงไม่

แตกต่างกัน ส่วนเพศ สถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการประเมินความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่า อายุและระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ สถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการความเสี่ยงแตกต่างกัน

ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง พบว่า อายุและระยะเวลาในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงไม่แตกต่างกัน ส่วนเพศ สถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติของกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงแตกต่างกัน

เมื่อสรุปภาพรวม พบว่าสถานะ ตำแหน่งงาน และลักษณะงานที่ปฏิบัติทำให้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกัน 4 ด้าน

5. การอภิปรายผลการศึกษา

1) การรับรู้การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 สะท้อนให้เห็นนัยยะสำคัญ 2 ประการ อันได้แก่

1.1) บทบาทในการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง ในการกำหนดนโยบายด้านต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นบทบาทของผู้บริหาร และบุคลากรสายวิชาการ จึงอาจทำให้บุคลากรที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องมีการรับรู้น้อย

1.2) หน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง บุคลากรส่วนใหญ่อาจมองว่าการกำหนดนโยบายด้านต่างๆ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร และบุคลากรสายวิชาการ ทำให้เกิดมุมมองว่าไม่เกี่ยวข้องไม่มีผลกระทบกับตนเอง จึงอาจไม่จำเป็นต้องรับรู้

ทั้งนี้ สามารถสรุปได้ว่า การที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีสถานะ ตำแหน่งงานรวมถึงลักษณะงานที่ปฏิบัติ ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ให้บุคคลต้องปฏิบัติแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ ต้นยะ (2537) ที่กล่าวว่า องค์การหรือหน่วยงานทุกแห่งทุกระดับ ทั้งด้านรัฐกิจ และธุรกิจ ย่อมประกอบด้วยบุคลากรกับงาน บุคลากร ได้แก่ เจ้าหน้าที่ ข้าราชการประจำ ส่วนงาน คือ ภารกิจทุกอย่างที่หน่วยงานรับผิดชอบ บุคลากรกับงานเป็นของคู่กัน อีกทั้งผู้นำของหน่วยงาน ยังเป็นผู้มีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งในด้านการชักนำ กระตุ้น และกำหนดนโยบายด้านต่างๆ นอกจากนี้ การที่บุคลากรส่วนใหญ่อาจมองว่าการกำหนดนโยบายด้านต่างๆ เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ไม่มีความเกี่ยวข้องและไม่มีความกระทบใดๆกับตนเองจึงไม่มีการตอบสนองนั้นการที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ องค์การมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรส่งเสริมให้บุคคลภายใน และบุคคลภายนอก เกิดการยอมรับ

ต่อการบริหารความเสี่ยงที่องค์กรได้จัดทำขึ้น และทำให้เกิดความน่าเชื่อถือ และความเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น อีกทางหนึ่งด้วย โดยพฤติกรรมกรรับรู้เริ่มต้นมาจากการที่บุคคลได้มีการสังเกตและได้มีการรับรู้ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดการตัดสินใจ และจะทำการระบุถึงพฤติกรรมด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เจตคติหรือทัศนคติ (attitude) และ (2) การรับรู้ของบุคคล (Self- Perception) ที่เกิดขึ้นมาจากการประสบการณ์ในการรับรู้ของบุคคลที่ผ่านมาในอดีต ทั้งในทางบวกหรือในทางลบ รวมไปถึงข้อมูลอื่นๆ ที่มาจากสภาพแวดล้อม (other information) และมาจากองค์ความรู้ต่างๆ (other cognitive) ซึ่งจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดเป็นพฤติกรรมต่างๆ ตามที่บุคคลนั้นได้มีการตัดสินใจ (Carol A. Scott, 1978)

นอกจากนี้ ผลการศึกษานักวิชาการสายสนับสนุนวิชาการซึ่งเป็นตำแหน่งงานโดยส่วนใหญ่ มีลักษณะการปฏิบัติงานที่หลากหลายทั้งด้านงานบริหารและการคลัง งานยุทธศาสตร์และพัฒนาองค์กร งานวิชาการและกิจการนักศึกษา งานวิจัย บริการและบัณฑิต ซึ่งลักษณะงานของกลุ่มนี้จะปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องและครอบคลุมทั้งการเงิน/บัญชี พัสดุ บุคคล แผน/งบประมาณ อาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการ งานวิชาการ และกิจการนักศึกษา มีการรับรู้ความเสี่ยงที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับบุคลากรสายวิชาการ ส่วนบุคลากรในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวนมากที่ยังไม่มีการรับรู้การบริหารความเสี่ยง ทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ และยังไม่รับทราบถึงผลกระทบจากความเสี่ยงที่อาจ

ส่งผลกระทบโดยตรงต่อหน้าที่และการปฏิบัติงานของตนเองและองค์กร ทั้งที่เป็นความเสี่ยงสามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ อาจมีสาเหตุมาจากขาดการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่แผนการบริหารความเสี่ยงที่คณะฯกำหนด ให้บุคลากรได้รับรู้รับทราบ ดังเช่น เมื่อคณะฯได้กำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยงซึ่งเป็นนโยบายที่กำหนดมาอย่างครอบคลุมในทุกด้าน เช่น ด้านการบริหาร ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล เป็นต้น เมื่อคณะฯไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้ทราบ ทำให้บุคลากรไม่รับรู้และไม่ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบจากการปฏิบัติงานภายในองค์กร และการมีส่วนร่วมของบุคลากรว่ามีความสำคัญมากหรือน้อยเพียงใดในการจัดทำแผนความเสี่ยง ซึ่งควรให้บุคลากรทุกระดับได้ทราบอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ระบุไว้ว่าการขาดการสื่อสารส่งผลให้บุคลากรขาดความรู้ ขาดความเข้าใจ และไม่ทราบถึงกลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนดขึ้นข้างต้น จึงไม่สามารถปรับปรุงและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพตรงตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ คณะฯควรดำเนินการจัดการความรู้ (Knowledge) ให้ความรู้หรืออบรม ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการบริหารความเสี่ยงในองค์กรและความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน และให้บุคลากรทุกคนในคณะฯได้รับรู้ถึงความเสี่ยงของตนเองทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการ ควรดำเนินการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของคณะฯ การประชุมผู้บริหาร และการจัดโครงการการจัดการความรู้ด้านความเสี่ยงให้บุคลากรทุกระดับได้รับรู้

และตระหนักในความเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นองค์กรที่ประสบความสำเร็จย่อมมีความสามารถในการรับมือกับความเสี่ยงทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้และไม่สามารถควบคุมได้ และทรัพยากรบุคคลเป็นรากฐานสำคัญที่ขับเคลื่อนองค์กรให้ประสบความสำเร็จ

2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในด้านต่างๆ พบว่า บุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีระดับความคิดเห็นสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ 1) ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.49) 2) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.47) 3) ด้านการประเมินความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) 4) ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.32) และ 5) ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง (ค่าเฉลี่ย = 3.11)

2.1) ด้านการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยง

การตรวจสอบการทำงานในการบริหารความเสี่ยงของผู้ที่เกี่ยวข้อง บุคลากรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงเป็นอันดับแรก (ค่าเฉลี่ย = 3.49) และเมื่อพิจารณาถึงแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสี่ยงที่จะ

เกิดขึ้น โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่มุ่งความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การวิจัย และการพัฒนาบุคลากร การบริหารความเสี่ยง ถือได้ว่ามีบทบาทที่สำคัญที่จะทำให้ลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นในประเด็นดังกล่าวได้ ซึ่งวิธีการดำเนินการที่ดีที่สุด คือ การบูรณาการความร่วมมือ จากข้อมูลทั้งภายในและภายนอกขององค์กร เพื่อตรวจสอบและควบคุมความเสี่ยงของคณะฯ ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง สามารถจัดทำได้อย่างถูกต้อง และมีการจัดแบ่งระดับความเสี่ยงออกเป็นระดับการควบคุม และการติดตามตรวจสอบความเสี่ยง ประกอบด้วย การจำแนกการติดตามความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง การจำแนกความเสี่ยงใหม่ การจัดแยกแผนการเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธร สุนทรายุทธ (2550) ที่กล่าวว่า กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบที่สอดคล้องกันข้างต้น แต่จะมีประเด็นในกระบวนการบริหารความเสี่ยง คือ (1) การแต่งตั้งคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์กร เป็นขั้นตอนแรกๆ ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติ คือ การสร้างความรู้สึกร่วมในงานบริหารความเสี่ยงขององค์กร เพื่อให้บุคลากรทุกคนในองค์กร ได้เล็งเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรและบุคลากร หลังจากองค์กรได้ทำการบริหารความเสี่ยง ทั้งนี้ เพื่อให้บุคลากรทุกคนให้ความร่วมมือ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามมาตรการในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรในขั้นตอนต่างๆ จากนั้นองค์กรควรจัดตั้งผู้รับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยง ซึ่งควรเป็นผู้ที่มี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่จะต้องสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารในส่วนงานอื่นขององค์กรได้ (2) การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานวัดที่ดี ถูกต้อง เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพในการประเมินความเสี่ยงที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น และหากมีความถูกต้องมากเพียงใด ก็จะทำให้ความเสี่ยงสามารถนำไปสู่กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่ถูกต้องได้

2.2) ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง

ด้านการบริหารจัดการความเสี่ยง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 ด้านกระบวนการบริหารความเสี่ยง กระบวนการในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงและควรมีการสื่อสารแผนความเสี่ยงแก่บุคลากร ความเสี่ยงนั้น จะสามารถบริหารจัดการได้ จะต้องเกิดขึ้นจากการวางแผนการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ดี มีประสิทธิภาพ เช่น การกำหนดวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ที่มีแผนงานรองรับต่อการบริหารความเสี่ยงในองค์กรระดับต่างๆ เช่น ระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับแผนก สอดคล้องกับการศึกษาของ ธร สุนทรายุทธ (2550) ที่ระบุว่า บุคลากรในองค์กรต้องไม่เสี่ยงเกินกว่าที่องค์กรหรือหน่วยงานของตนจะสามารถรับภาระนั้นไว้ได้ รับไม่ไหว องค์กรควรมีการเพิ่มความเสี่ยงไว้ในแผนการบริหารโดยเพิ่มในแผนกลยุทธ์ขององค์กร ความเสี่ยงสามารถกำหนดตัวชี้วัดต่างๆ ได้ รวมไปถึงความไม่แน่นอนต่างๆ ก็จะทำให้เกิดข้อมูลที่สำคัญหรือการประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบกับ

การจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3) ด้านการประเมินความเสี่ยง

ด้านการประเมินความเสี่ยง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยง การจัดอันดับความเสี่ยง เป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารความเสี่ยง เนื่องจากประเภทของความเสี่ยงในแต่ละองค์กรจะมีความแตกต่างกัน ดังนั้น องค์กรแต่ละแห่งในเมื่อมีบริบทในการบริหารงานที่แตกต่างกันย่อมจะต้องมีการกำหนดประเภทของความเสี่ยงออกมาเป็นด้านๆ เพื่อทำให้เกิดการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบถูกต้อง ส่งผลทำให้เกิดประสิทธิภาพที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2551) ได้มีการกำหนดและแบ่งประเภทของความเสี่ยง คือ (1) ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์การบริหารงาน ที่เกิดขึ้นจากแผนงาน พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร (2) ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในด้านต่างๆ เช่น ความเสี่ยงจากการบริหารงบประมาณ ความเสี่ยงจากการบริหารงานบุคลากร และความเสี่ยงที่มาจากการควบคุมภายในที่ไม่มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ดีการประเมินความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ระบุลำดับความเสี่ยงของอันตรายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานด้านอาคารสถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ บุคลากร และขั้นตอนการทำงาน ที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วย

ความเสียหายต่อทรัพย์สิน ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม วิธีการประเมินความเสี่ยงด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมถึงความจำเป็นที่ต้องประเมินความเสี่ยงการประเมินระดับความเสี่ยงโดยคำนึงถึง ความรุนแรงและโอกาสที่จะเกิดอันตรายจากการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการต่างๆ เพื่อนำมาพิจารณาว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หรือยอมรับไม่ได้ และวางแผนควบคุมความเสี่ยงที่ยอมรับไม่ได้

2.4) ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง

ด้านการค้นหาความเสี่ยงและวิเคราะห์ความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.32 อยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นการเก็บรวบรวมข้อมูลความเสี่ยงหรือภัยคุกคามใหม่ที่เกิดขึ้นได้ตลอด เพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงและกระบวนการประชุมเพื่อสรุปผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง มีบุคลากรแสดงความคิดเห็นมากที่สุด การวิเคราะห์ค้นหาความเสี่ยงจากแผนยุทธศาสตร์หรือแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย/ส่วนงาน คณะฯควรเชิญผู้ที่มีความรู้เข้ามามีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ความเสี่ยง องค์กรควรมีภูมิคุ้มกันความเสี่ยง “Immunization” ตามการศึกษาของกิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ (2554) ที่นำเสนอว่าธุรกิจจะต้องทำการประเมินสถานการณ์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจว่า หากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จะส่งผลทำให้ธุรกิจได้รับผลเสียหาย ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องมีการประเมินถึงภูมิคุ้มกันของบริษัทว่าสามารถช่วยในการลดทอนความเสี่ยงได้เพียงใด หากบริษัทที่มีภูมิคุ้มกันสูงโอกาสของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นก็จะค่อนข้างต่ำ หรือความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นก็จะได้รับการ

บรรเทา โดยมีระบบในการควบคุมความเสี่ยง ธุรกิจจะต้องมีการจัดตั้งระบบเพื่อช่วยในการลดทอนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยระบบดังกล่าวจะต้องเริ่มตั้งแต่มีการวัดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยมีการระบุปัจจัยที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงรวมทั้งมีการวิเคราะห์ถึงผลกระทบอย่างต่อเนื่อง เพราะความเสี่ยงมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา

2.5) ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง

ด้านการกำหนดนโยบายในการบริหารความเสี่ยง พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.11 ประเด็นนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยสามารถนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความเสี่ยงในสถานศึกษาของมหาวิทยาลัย เป็นความเสี่ยงในภาพรวมขององค์กรทั่วไป และเมื่อพิจารณาถึงประเภทความเสี่ยงในสถานศึกษาต่างๆ จะพบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550) ได้มีการแบ่งประเภทความเสี่ยงออกเป็น 4 ส่วนใหญ่ๆ คือ (1) ความเสี่ยงด้านการเรียนการสอน มีความเสี่ยงต่างๆ เช่น ความเสี่ยงในด้านการวัด ประเมินผล กระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร ตำราเอกสาร คุณภาพวิทยานิพนธ์ การคัดเลือกนิสิต ปักจัยสนับสนุนการเรียนการสอน (2) ความเสี่ยงด้านการวิจัย เช่น ความเสี่ยงด้านเงินสนับสนุนการวิจัย งานตีพิมพ์เผยแพร่

จากการศึกษาการรับรู้การบริหารความเสี่ยงของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นั้น พบว่าการบริหารความเสี่ยงคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้มีกระบวนการที่สำคัญคือ เมื่อมหาวิทยาลัยได้ประเมินความเสี่ยงและจัดลำดับความเสี่ยงแล้ว จะกำหนดแนวทางการบริหารความเสี่ยง โดยการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง การแบ่งปันความเสี่ยง การลดความเสี่ยง และการยอมรับความเสี่ยง เช่น การกำหนดให้ระดับความเสี่ยงต่ำ เป็นระดับความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้ ไม่จำเป็นต้องเสนอกิจกรรมบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติมโดยให้ดำเนินการตามกิจกรรมควบคุมภายในที่ดำเนินการอยู่แล้ว ส่วนระดับความเสี่ยงปานกลาง เป็นระดับความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับได้ แต่จำเป็นต้องมีการติดตามเฝ้าระวัง หรือทบทวนมาตรการเดิมที่มีอยู่ เพื่อไม่ให้ระดับความเสี่ยงเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย และระดับความเสี่ยงสูง เป็นความเสี่ยงที่มหาวิทยาลัยยอมรับไม่ได้ และต้องจัดการให้อยู่ในระดับยอมรับได้โดยการเสนอกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงเพิ่มเติม เป็นต้น

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นคณะที่จัดการการเรียนการสอนด้านวิทยาศาสตร์ มีจำนวนบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์ต่อประชากรอยู่ในอัตราส่วนที่สูง และมีลักษณะงานที่ปฏิบัติที่มีความหลากหลาย เมื่อองค์กรที่มีคนเป็นจำนวนมาก จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาบุคลากรที่มีองค์ความรู้ ให้ได้รับการรับรู้ของข้อมูลข่าวสารขององค์กร การรับรู้ นั้นถือเป็นขั้นพื้นฐานของความรู้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Carol A. Scott

(1978) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้พฤติกรรม เริ่มต้นมาจากการที่บุคคลได้มีการสังเกตและได้มีการรับรู้ถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่ส่งผลทำให้บุคคลเหล่านั้นเกิดการตัดสินใจ และจะทำการระบุถึงพฤติกรรมด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ (1) เจตคติหรือทัศนคติ (attitude) และ (2) การรับรู้ของบุคคล (Self-Perception) การรับรู้ของบุคคลที่ผ่านมารวมไปถึงข้อมูลอื่นๆ ที่มาจากสภาพแวดล้อม (other information) และมาจากองค์ความรู้ต่างๆ ย่อมทำให้เกิดความสนใจใส่ใจและมีการตอบสนองต่อสิ่งเหล่านั้นแล้ว ก็จะมีคามสนใจใส่ใจที่จะเปิดรับข้อมูลข่าวสารภายในองค์กร และปฏิบัติตามทั้งในเรื่องนโยบาย วิสัยทัศน์ ตลอดจนพันธกิจ และกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรด้วยความเต็มใจ มีความสำนึกถึงบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองในการบริหารความเสี่ยง การมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยงขององค์กร รวมถึงการรับรู้เรื่องการบริหารความเสี่ยงว่ามีความสำคัญต่อองค์กรอย่างไร นอกจากนี้บุคคลยังต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจและการนำไปปรับใช้ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และการปฏิบัติ (Practice) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อัญชลี ทาแกง (2557) ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับ “ความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติตนด้านการประเมินความเสี่ยงของบุคลากรโรงพยาบาลธัญญารักษ์เชียงใหม่” ที่กล่าวว่าถ้าบุคคลนั้นมีความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งดี ทัศนคติต่อสิ่งนั้นจะดีตามไปด้วย ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีย่อมส่งผลให้เกิดการปฏิบัติที่ดีด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์” ทำให้ทราบว่าบุคลากร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการรับรู้การบริหารความเสี่ยงในระดับรับรู้บ้าง รวมทั้งยังไม่มีรับรู้และเข้าใจในความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงตามแผนการดำเนินงานของคณะฯ และมหาวิทยาลัย

ด้วยคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นคณะที่จัดการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ และสอนรายวิชาพื้นฐานให้กับคณะต่างๆ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และกลุ่มสุขภาพศาสตร์ เป็นคณะที่มีจำนวนบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการจำนวนมาก รวมทั้งมีการจัดการเรียนการสอนด้านปฏิบัติการ จึงทำให้บุคลากรทุกระดับได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนวิชาการ ควรได้รับการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ อันจะทำให้คณะและบุคลากรได้ตระหนักและรับรู้ในความเสี่ยงเพื่อลดความเสี่ยง และสามารถควบคุมความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ ผู้ศึกษาจึงขอเสนอแนะนโยบายต่อองค์กรในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ อันจะเป็นประโยชน์ต่อไปดังนี้

6.1 ระดับนโยบาย

1) คณะฯ ควรเพิ่มความรู้และความเข้าใจในการบริหารความเสี่ยงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2) ควรมีการประชุมสัมพันธ์ เผยแพร่เรื่อง ความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงต่อบุคลากร ว่า มีความสำคัญหรือมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน อย่างไร และการมีส่วนร่วมของบุคลากรมีความสำคัญมากหรือน้อยเพียงใดในการจัดทำแผน ความเสี่ยงให้บุคลากรได้ทราบอย่างทั่วถึง

3) ควรมีการชี้แจง สื่อสารเรื่องความเสี่ยง ที่มีผลต่อการทำงานให้กับทุกๆ คนได้ทราบอย่างทั่วถึง

6.2 ระดับปฏิบัติ

1) ผู้บริหารของหน่วยงานควรเป็นต้นแบบ ในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง เพื่อเป็นการกระตุ้นรวมและสร้าง แรงจูงใจให้แก่บุคลากร รวมถึงเป็นการสร้างความ ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานด้านการ บริหารความเสี่ยงภายในหน่วยงาน

2) ผู้บริหารควรชี้แจงให้บุคลากรทราบถึง ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากปัจจัยภายในและ ปัจจัยภายนอก พร้อมทั้งนโยบายการบริหาร ความเสี่ยงภายในหน่วยงานอย่างทั่วถึง เพื่อให้บุคลากรได้ ทราบถึงความสำคัญและแนวทางในการดำเนินงาน ด้านความเสี่ยงไปในทิศทางเดียวกันและขอความ ร่วมมือจากทุกภาคส่วนของหน่วยงานในการร่วมกัน ขับเคลื่อนนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงร่วมกัน เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักว่าทุก คนและทุกงานมีความสำคัญต่อการดำเนินงานด้าน การบริหารความเสี่ยง

3) ผู้บริหารควรจัดการอบรมให้ความรู้ (Knowledge) ให้กับบุคลากรทุกระดับในองค์กร อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในรูปแบบของการจัดอบรม/

สัมมนาให้กับบุคลากร หรือมีการประชุมระดับ ผู้ปฏิบัติงานเพื่อค้นหาความเสี่ยงภายในด้านต่างๆ รวมทั้งติดตามการดำเนินงานด้านการบริหาร ความเสี่ยงและเพื่อเป็นการเปิดรับฟังความคิดเห็นของ บุคลากร เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อการพัฒนา งานด้านการบริหารความเสี่ยง

6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

การศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาค้างรับรู้ การบริหารความเสี่ยงของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบว่า บุคลากรในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการ รับรู้การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับใด เนื่องจาก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีภาระหน้าที่ จัดการสอนตามมาตรฐานสากลและผลิตบัณฑิต การ จัดการเรียนการสอน งานวิจัย และการบริหาร องค์กรโดยใช้หลักธรรมาภิบาล บุคลากรจึงต้องได้รับ ความรู้การบริหารความเสี่ยงขององค์กร ดังนั้น ผู้ ศึกษาจึงขอเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรมีการศึกษาค้างมีส่วนร่วมของ บุคลากรในการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงาน สังกัดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรมี การศึกษาถึงประสิทธิผลของดำเนินงานด้านการ บริหารความเสี่ยงหรือศึกษาถึงผลลัพธ์ของการ ดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อบุคลากร และหน่วยงาน

3) การศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาวิจัย เชิงปริมาณ ด้วยข้อจำกัดในการศึกษาในด้าน ข้อเท็จจริงของข้อมูล ข้อมูลเป็นลักษณะเชิงสถิติจึง อาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ไม่สามารถอภิปรายในเชิง

ลึกได้ เช่น ในประเด็นเรื่องการรับรู้การบริหาร
ความเสี่ยงในด้านต่างๆ ความคิดเห็นต่อการบริหาร
ความเสี่ยงของบุคลากร ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไป

จึงอาจมีการศึกษาถึงผลลัพธ์ของการดำเนินงาน
ด้านการบริหารความเสี่ยงต่อไป

บรรณานุกรม

กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ. (2554). *การจัดการความเสี่ยงและตราสารอนุพันธ์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอดิ
ดูเคชั่น อินโดไชน่า.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2550). *เอกสารประกอบการประชุมการบริหารความเสี่ยงและวางระบบการควบคุม
ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2559). *แผนบริหารความเสี่ยงคณะวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สภาพนักงานมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2558). *พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2558* สืบค้นเมื่อ
วันที่ 10 กรกฎาคม 2561, จาก <https://sites.google.com/a/asia.tu.ac.th/tusc/document>

กองทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2559). *ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลพนักงานมหาวิทยาลัย พ.ศ.2559* สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2561, จาก
<http://hrfs.person.tu.ac.th/hrtuweb/index.php>

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2559) *เอกสารประกอบการประชุม
คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.

จร สุนทรายุทธ. (2550). *การบริหารความเสี่ยงทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

อัญชลี ทาแกง. (2557). *ความรู้ ทักษะและการปฏิบัติตนด้านการประเมินความเสี่ยงของบุคลากรโรงพยาบาล
อัญญาภิรักษ์ เชียงใหม่* (สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สมบูรณ์ ต้นยะ. (2537). *ผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งบริหารของอาจารย์วิทยาลัยครูนครราชสีมา
(รายงานการวิจัย)*. นครราชสีมา : วิทยาลัยครูนครราชสีมา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). *คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคณาการบริหารจัดการ
ภาครัฐ ปงบประมาณ พ.ศ. 2552 สำหรับสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา
ระบบราชการ.

Carol A. Scott. (1978). *Self-Perception Processes in Consumer Behavior: Interpreting One's Own
Experiences*. Retrieved February, 2, 2017, from <http://www.acrwebsite.org/search/view-conferenceproceedings.aspx?Id=9510>

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

SOCIAL WORK AND SOCIAL WELFARE FACULTY, HUACHIEW CHALERMPRAKIET UNIVERSITY

Best and Kahn James V. (1993). *Research in Education* (7th ed). Boston : Allyn and Bacon.